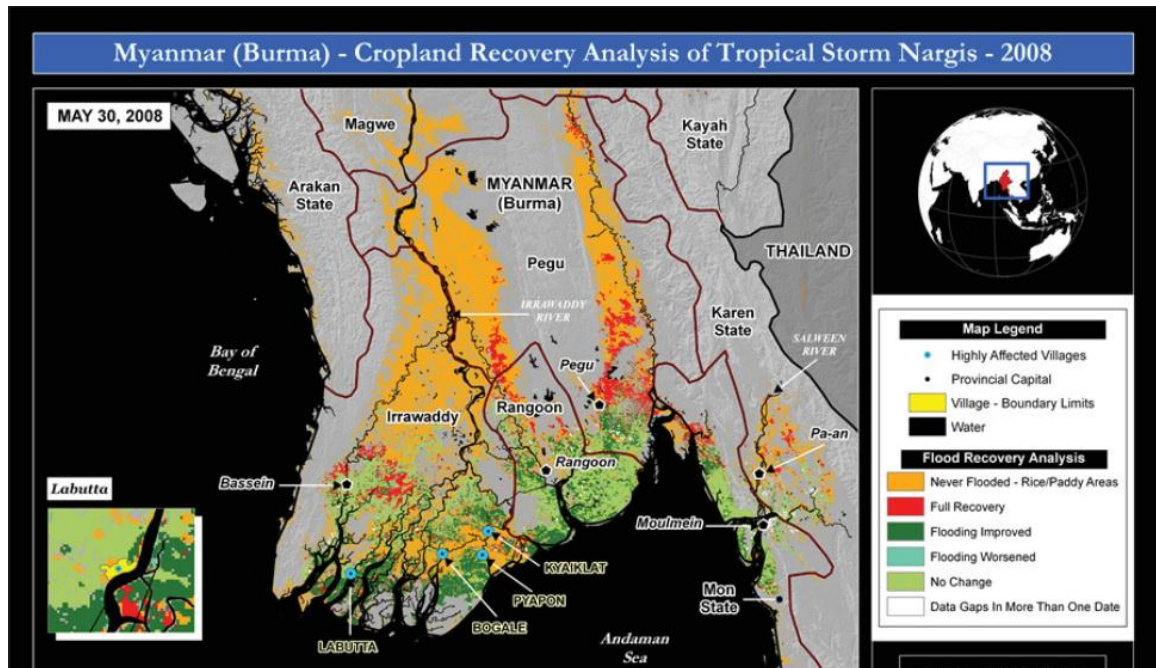

สู่รัฐบาลโปร่งใส 10: GIS-สารสนเทศภูมิศาสตร์ เพื่อเปิดเผยข้อมูลพื้นที่นาข้าวที่ถูกทำลายด้วยน้ำท่วม

<http://www.esri.com/library/bestpractices/gis-for-agriculture.pdf>

“รัฐบาลโปร่งใส” / OPEN Government คือ ระบบข้อมูลภาครัฐที่มีมาตรฐาน และเปิดเผยเพื่อประโยชน์ของมหาชน

ทั้งในสภาวะปกติและสภาวะฉุกเฉิน การจัดระเบียบข้อมูลเพื่อให้พี่น้องประชาชนใช้งาน “ข้อมูลและข่าวสาร” ได้อย่างถูกต้อง สะดวก รวดเร็ว นับเป็นหัวใจของการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การวางแผนใช้ชีวิตระยะกลาง และการวางแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของชาติในระยะยาว

GIS-สารสนเทศภูมิศาสตร์ เพื่อเปิดเผยข้อมูลพื้นที่ที่ถูกทำลายด้วยน้ำท่วม

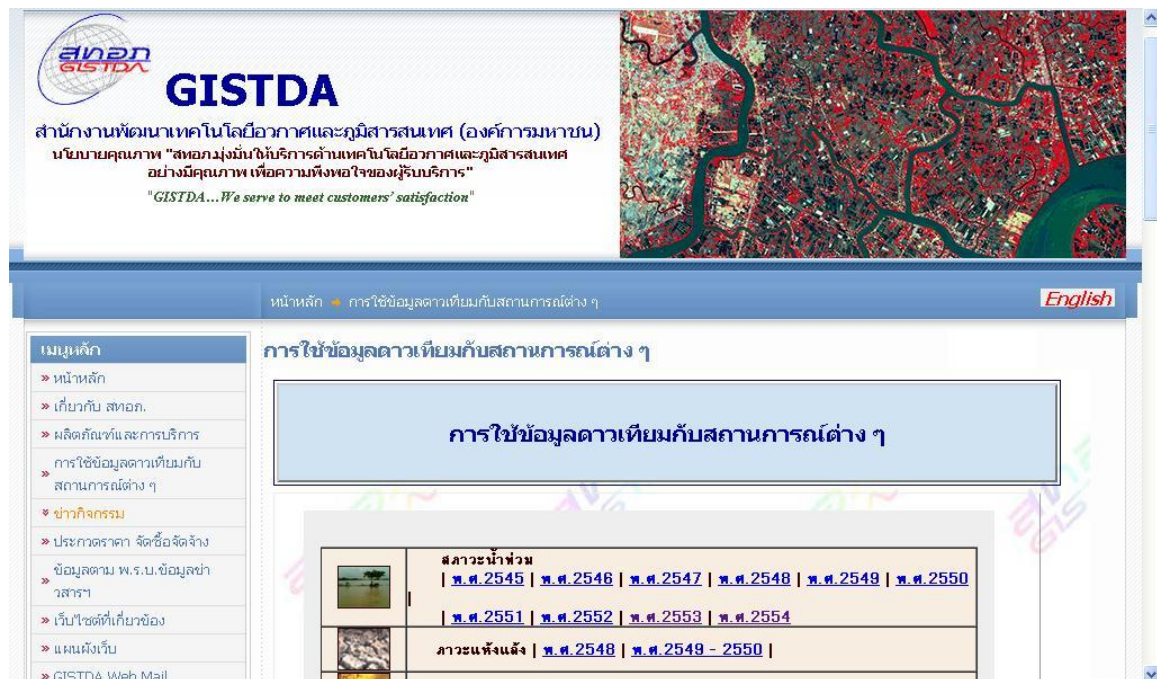
กรณีศึกษาประเทศพม่า

ประเทศพม่ามีข้อจำกัดบางประการในการปกครองด้วยกองทัพ ดังนั้นหลังจากเกิดพายุไซโคลน นาร์กีส (Nargis) ความพยายามในการช่วยเหลือจึงล่าช้า ความช่วยเหลือเพื่อที่จะเยียวยา นาข้าวที่ถูกน้ำท่วมเสียหายนั้นทำได้เพียงเล็กน้อย การจะกลับไปสู่การเก็บเกี่ยวในสภาพปกติยิ่งเกือบจะทำได้ สำหรับพม่านั้น น้ำทะเลเป็นปัญหาใหญ่ยิ่งสำหรับการปลูกข้าว ซึ่งนาข้าวที่ถูกน้ำเค็มท่วมจะต้องถูกถ่ายเทน้ำเค็มออกไปและจะต้องถูกล้างด้วยน้ำสะอาดเสียก่อน ก่อนที่จะทำการเพาะปลูกข้าวและพืชไร่อื่นๆ อย่างเป็นปกติอีกครั้ง

การระบายน้ำออกได้กลายเป็นปัญหาใหญ่แม้ในพื้นที่ซึ่งเกษตรกรเพียงไม่กี่คนทำนาอยู่ นั่นเป็นเพราะว่านาข้าวของพม่าถูกออกแบบเพื่อการกักเก็บน้ำฝนเพื่อใช้เป็นระบบชลประทานน้ำจืด

พูดง่าย ๆ ได้ว่าพายุน้ำโคลนนาร์กีสนี้ทำลายทั้งชีวิตและทรัพย์สิน แต่ยิ่งกว่านั้นยังทำร้ายเศรษฐกิจฐานเกษตรกรรมโดยเฉพาะการปลูกข้าวของพม่า

แผนที่ GIS หรือสารสนเทศภูมิศาสตร์ และข้อมูลการแยกระดับน้ำท่วม ได้แสดงให้เห็นว่าพื้นที่นาข้าวที่ถูกน้ำท่วมแรกเริ่มมีจำนวนรวมประมาณ 10.625 ล้านไร่ นับเป็น 1 ใน 4 ของพื้นที่ปลูกข้าวทั่วประเทศ ซึ่งนับเป็นจำนวนข้าวประมาณ 2.5 ล้านตัน แต่อย่างไรก็ตามพื้นที่หลัก ๆ ที่ถูกทำลายโดยคลื่นทะเลและลมพายุ นับเป็นปริมาณพื้นที่นาข้าวได้ 5.625 ล้านไร่ หรือ ร้อยละ 13 ของพื้นที่ปลูกข้าวของประเทศ นับเป็นจำนวนข้าว 1.35 ล้านตัน นอกจากนี้ รายงานสำรวจจากพื้นที่บริเวณที่ถูกน้ำท่วมชี้ให้เห็นว่า ในพื้นที่ปลูกข้าวเหล่านั้น มีหมู่บ้านจำนวนมากที่ถูกทำลาย ซึ่งถูกทำลายไปพร้อมๆ กับสต็อกอาหาร ปศุสัตว์และโครงสร้างพื้นฐานต่างๆที่สนับสนุนไร่นา

The screenshot shows the GISTDA website interface. At the top, there is a logo for GISTDA (สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ) and a satellite map of a region. Below the logo, there is a navigation menu with options like 'หน้าหลัก', 'เกี่ยวกับ สทอภ.', 'ผลิตภัณฑ์และบริการ', 'การใช้ข้อมูลดาวเทียมกับสถานการณ์ต่างๆ', 'ข่าวกิจกรรม', 'ประกวดราคา จัดซื้อจัดจ้าง', 'ข้อมูลตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ', 'เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง', 'แผนผังเว็บ', and 'GISTDA Web Mail'. The main content area is titled 'การใช้ข้อมูลดาวเทียมกับสถานการณ์ต่างๆ' and features a table with flood data.

สภาวะน้ำท่วม
 พ.ศ.2545 พ.ศ.2546 พ.ศ.2547 พ.ศ.2548 พ.ศ.2549 พ.ศ.2550
 พ.ศ.2551 พ.ศ.2552 พ.ศ.2553 พ.ศ.2554
สภาวะแห้งแล้ง พ.ศ.2548 พ.ศ.2549 - 2550

http://www.gistda.or.th/gistda_n/index.php/gallery-events

สำหรับประเทศไทย สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (GISTDA) มีฐานข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมประเมินสถานการณ์ต่างๆ เช่น สภาวะน้ำท่วมและสภาวะแห้งแล้ง เป็นต้น ดังเว็บไซต์ข้างบน

ในปัจจุบัน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) และ อีก็ออฟเวอร์เมนท์ หรือ สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) มีดำริที่จะจัดระบบให้ความช่วยเหลือต่อเกษตรกร ซึ่งเป็นเจ้าของนาข้าวที่ได้รับความเสียหายจากน้ำท่วม อาจพัฒนาต่อยอดจากฐานข้อมูลเดิมของ GISTDA

ณพงศ์ นพเกตุ nophaket@gmail.com: สยามรัฐรายวัน ร่วมกันก้าวผ่าน 102: อังคาร 15 พฤศจิกายน 2554

Electronic Government Agency (EGA), M-ICT

ตลอดจนในระยะกลางและยาว นายกรัฐมนตรี ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร กำลังคิดจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อการรับจําหน่ายอย่างโปร่งใส โดยจะเป็นฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ของนาข้าวและฐานข้อมูลบุคคลของเกษตรกร ดังนั้น การใช้ GIS ทั้งเพื่อฟื้นฟูนาข้าวที่เสียหาย และเพื่อการจําหน่ายอย่างโปร่งใสนั้น จะสามารถต่อยอดจากฐานข้อมูลเดิมที่มีอยู่แล้วได้หรือไม่ ?